

Biện pháp quản lý hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh trường trung học phổ thông Võ Trường Toản, Quận 12, TP. Hồ Chí Minh

Đặng Văn Thanh*

* Học viên Cao học – Trường Đại học Sài Gòn

Received: 8/7/2024; Accepted: 18/7/2024; Published: 26/7/2024

Abstract: *Experiential activities are a method to develop learners' capacity, an activity in which students rely on the synthesis of knowledge and skills from many fields of knowledge and personal experience to experience the practical life of school, family, and society. However, up to now, in high schools, the management, organization, inspection, and evaluation of experiential activities still have many shortcomings. The approach to managing experiential activities is unscientific, unsynchronized, and unsystematic.*

Keywords: *Management, experiential activities, high school*

1. Đặt vấn đề

Qua tổng hợp, phân tích kết quả khảo sát thực trạng, có thể thấy cán bộ quản lý và giáo viên tại trường trung học phổ thông Võ Trường Toản, Quận 12, TP. Hồ Chí Minh về cơ bản đã có nhận thức đúng đắn về quản lý hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh trường trung học phổ thông Võ Trường Toản. Hoạt động trải nghiệm (HĐTN), hướng nghiệp cho học sinh trường trung học phổ thông Võ Trường Toản được triển khai trong thực tiễn dạy học nhiều năm qua, tuy nhiên quá trình thực hiện còn mang tính hình thức chưa đi vào chiều sâu, xây dựng kế hoạch hoạt động chưa cụ thể, chưa chi tiết, chưa có biện pháp quản lý tích cực. Hiệu trưởng chưa quan tâm đúng mức đến công tác bồi dưỡng chuyên môn cho đội ngũ. Việc đầu tư về cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ cho HĐTN - HN gặp không ít khó khăn trong việc huy động sự tham gia của các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường. Với kết quả nghiên cứu thực trạng hoạt động này trên địa bàn nghiên cứu và khung lý thuyết mà đề tài xác lập, vấn đề đặt ra là cần có các biện pháp quản lý hữu hiệu nhằm khắc phục những mặt hạn chế, góp phần nâng cao chất lượng công tác quản lý HĐTN - HN cho học sinh ở trường THPT Võ Trường Toản, Quận 12, TP. HCM.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tổng quan về thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh tại trường THPT Võ Trường Toản, Quận 12, Thành phố Hồ Chí Minh

Chất lượng hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp

cho học sinh tại trường THPT Võ Trường Toản, Quận 12, Thành phố Hồ Chí Minh chưa tạo được kết quả cao. Từ kết quả khảo sát thực trạng, tác giả nhận thấy xuất phát từ những nguyên nhân chính sau đây:

Thứ nhất, Hiệu trưởng, CBQL, GV chưa nhận thức đầy đủ về mục tiêu, tầm quan trọng và sự cần thiết của việc tổ chức HĐTN - HN cho học sinh ở trường THPT Võ Trường Toản, Quận 12, TP.HCM, cũng như chưa nhận thức rõ về tầm quan trọng của quản lý hoạt động này ở trường THPT.

Thứ hai, công tác quản lý chưa chặt chẽ, chưa khoa học. Công tác phân công nhiệm vụ chưa rõ ràng, cụ thể. Việc lập kế hoạch chưa nhìn ra hết những điểm mạnh, điểm yếu, các yếu tố ảnh hưởng đến việc tổ chức các HĐTN - HN cho HS, nên hiệu quả mang lại chưa cao.

Thứ ba, năng lực tổ chức các HĐTN - HN của giáo viên còn hạn chế, một số GV còn lúng túng, hạn chế trong việc tổ chức các nội dung HĐTN - HN cho học sinh. Việc tổ chức mang tính hình thức, chưa phong phú và chưa phù hợp nguyện vọng, sở thích HS nên chưa tạo hứng thú, lôi cuốn học sinh tham gia.

Thứ tư, CBQL và GV chưa đánh giá cao công tác quản lý hoạt động trải nghiệm thực tế, định hướng nghề nghiệp cho học sinh ở trường THPT; công tác quản lý công tác tư vấn hướng nghiệp, phát triển kỹ năng nghề nghiệp cho học sinh, ...

2.2. Tác giả xin đề xuất một số biện pháp sau

2.1. Nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên về tầm quan trọng của quản lý hoạt động

trải nghiệm, hướng nghiệp trong nhà trường phổ thông

- Tổ chức quán triệt các nghị quyết của Đảng, chính sách Nhà nước về mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho xã hội trong thời kỳ mới.

- Trang bị kiến thức cho đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý, học sinh, phụ huynh học sinh và các lực lượng khác về mục tiêu của HĐTN - HN: Nhà trường xây dựng kế hoạch, chọn lựa nội dung, hình thức tuyên truyền đến các GV, CBQL, HS và PHHS về mục tiêu của hoạt động TN-HN trong trường THPT. Giáo viên và cán bộ phụ trách HĐTN-HN giúp mọi người nhận thức rõ bản chất của hoạt động này, giúp GV hiểu rõ, hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp không phải chỉ là nhiệm vụ của những người có trách nhiệm, mà còn là nhiệm vụ chung của tất cả giáo viên trong nhà trường. Giáo viên chủ động thực hiện trong các giờ sinh hoạt lớp, sinh hoạt ngoại khóa, cần lồng ghép các nội dung tuyên truyền để HS thấy rõ ý nghĩa, tầm quan trọng của việc chọn nghề, tạo động lực cũng như cơ hội cho các em tham gia vào các hình thức hướng nghiệp một cách tự nguyện.

- Tuyên truyền đến phụ huynh học sinh, doanh nghiệp sản xuất tại địa phương để họ ủng hộ, tạo điều kiện cho học sinh lựa chọn nghề nghiệp trong tương lai phù hợp, cũng như hỗ trợ kỹ thuật từ doanh nghiệp trong lựa chọn nghề nghiệp. Thông qua các buổi họp phụ huynh học sinh, các phương tiện thông tin đại chúng, web, nhà trường cần làm cho PHHS nhận thấy hết ý nghĩa của việc hướng nghiệp đối với sự thành đạt nghề nghiệp của con em họ sau này.

- Chỉ đạo tuyên truyền thông qua tích hợp, lồng ghép nội dung HĐTN - HN thông qua các hình thức dạy học: GV chủ nhiệm chủ trì phối hợp với GV bộ môn và GV phụ trách HĐTN - HN lựa chọn chủ đề, vấn đề và xác định nội dung dạy học trong GDHN. Sử dụng phương pháp dạy học trải nghiệm, phương pháp dạy học giải quyết vấn đề thông qua các hình thức GDHN qua môn học và qua các hoạt động trải nghiệm thực tế. Phân công trách nhiệm cho từng thành viên trong dạy học tích hợp nội dung TNHN. GV bộ môn giúp HS hiểu biết ý nghĩa kiến thức các môn học liên quan tới nghề nghiệp trong thực tế. Giáo viên hướng nghiệp định hướng học tập trải nghiệm cho HS, liên hệ với các doanh nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh giúp HS tham quan.

2.2. Cải tiến công tác xây dựng kế hoạch trải nghiệm thực tế, định hướng nghề nghiệp cho học sinh phù hợp với điều kiện nhà trường.

- Xác định thực trạng chất lượng giáo viên, cán bộ quản lý về khả năng tư vấn, hướng dẫn học sinh chọn

nghề: Hiệu trưởng chủ động chỉ đạo việc thu thập thông tin, đánh giá khả năng nhận thức đúng đắn của đội ngũ giáo viên về mục tiêu chương trình TNHN và cân đối nguồn nhân lực, vật lực hiện có của trường. Có kế hoạch cụ thể chọn lựa các hình thức hoạt động TNHN đa dạng, phong phú. Bồi dưỡng đội ngũ giáo viên, nâng cao ý thức trách nhiệm của cán bộ quản lý, giáo viên, thu hút học sinh tích cực tham gia học tập.

- Xác định điều kiện cơ sở vật chất, nội dung, phương thức thực hiện kế hoạch TNHN cho học sinh trong từng giai đoạn cụ thể: xác định chất lượng cơ sở vật chất đáp ứng các yêu cầu cho hoạt động trải nghiệm trong các chương trình hướng nghiệp, cũng như phối hợp xây dựng nội dung chương trình hoạt động, phối hợp với các trường THPT trên địa bàn thực hiện chương trình giao lưu, phân luồng hướng nghiệp cho HS, kết hợp tổ chức thu thập thông tin về nhu cầu nguyện vọng học nghề phổ thông của HS để ước lượng số lượng HS dự kiến tham gia hoạt động giáo dục hướng nghiệp.

- Phối hợp với các cá nhân, bộ phận xác định những thuận lợi, khó khăn và những biện pháp khắc phục trong hoạt động giáo dục hướng nghiệp cho học sinh tại trường THPT Võ Trường Toản, Quận 12, Thành phố Hồ Chí Minh.

- Xây dựng kế hoạch phổ biến đến các cá nhân, bộ phận liên quan nắm rõ về mục tiêu, nội dung, phương thức thực hiện kế hoạch trong từng giai đoạn cụ thể: Xây dựng kế hoạch liên kết, hợp tác với các trường đại học, cao đẳng tạo cầu nối giữa nhà trường với doanh nghiệp. Thu thập thông tin và điều chỉnh kế hoạch hoạt động TNHN cho học sinh tại trường.

2.3. Đổi mới tổ chức hoạt động giáo dục hướng nghiệp cho học sinh theo phương thức tích hợp trong dạy học các môn tự chọn trong nhà trường

- Tổ chức xác định năng lực giảng dạy của giáo viên, hệ thống thông tin đầy đủ, chính xác, kịp thời về hoạt động giáo dục hướng nghiệp cho học sinh: Xây dựng kế hoạch kiểm tra, thẩm định chất lượng bài giảng lý thuyết và nội dung thực hành, nội dung chương trình. Xây dựng khung đánh giá tay nghề của HS, giáo viên nhằm giúp HS và giáo viên nâng cao ý thức rèn luyện.

- Tổ chức phân công giáo viên hợp lý trên cơ sở năng lực giảng dạy của giáo viên và yêu cầu hướng nghiệp của nhà trường: Hiệu trưởng chỉ đạo các tổ chuyên môn xác định số lượng giáo viên, các bộ phận tham gia vào hoạt động GDHN, tập trung xây dựng kế hoạch chương trình, nội dung học lý thuyết, thực hành thường xuyên để có sự phân công giảng

dạy phù hợp với yêu cầu năng lực giáo viên. Yêu cầu giáo viên thực hiện nội dung chương trình bài giảng chú ý đến thời lượng học lý thuyết, thực hành phù hợp, đáp ứng nhu cầu học sinh thực tập trong điều kiện thực tế cũng như đáp ứng được điều kiện nhà trường và yêu cầu của nghề.

- Tổ chức dự giờ thăm lớp trong các giờ dạy lý thuyết và thực hành đối với giáo viên của nhà trường cũng như giáo viên thỉnh giảng: Tổ chức dự giờ thăm lớp thường xuyên, xác định kiến thức, kỹ năng và thái độ cần đạt được của HS trong tư vấn nghề. Xây dựng nội quy, quy chế phối hợp, tạo mối liên hệ giữa các bộ phận tham gia thực hiện hoạt động GDHN.

- Tổ chức phong trào, sân chơi cho giáo viên, học sinh tham quan, học hỏi, chia sẻ kinh nghiệm: Thiết lập mối quan hệ thường xuyên với các lực lượng trong và ngoài nhà trường, các doanh nghiệp cập nhật xu hướng nghề nghiệp, nâng cao chất lượng đào tạo nghề, thu hút sự hứng thú chọn nghề của HS. Tăng thời gian học thực hành, khám phá thế giới nghề nghiệp với sự đóng góp, hỗ trợ của doanh nghiệp địa phương, chuyên gia và đội ngũ giáo viên giàu kinh nghiệm.

- Tổ chức đánh giá và sử dụng kết quả đánh giá để điều chỉnh phân công chuyên môn và định hướng mục tiêu giáo dục: Kết quả đánh giá được sử dụng làm căn cứ phân loại, phân công giáo viên, cũng như định hướng mục tiêu GDHN cho HS.

2.4. Tăng cường chỉ đạo công tác tư vấn hướng nghiệp cho giáo viên làm nhiệm vụ giáo dục hướng nghiệp cho học sinh trong nhà trường

- Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng giáo viên theo điều kiện nhà trường: Xây dựng kế hoạch lựa chọn địa điểm và liên kết với các trường có uy tín, chất lượng, phối hợp thực hiện bồi dưỡng đội ngũ giáo viên GDHN cho HS.

- Tổ chức xây dựng nội dung GDHN linh hoạt, phong phú đáp ứng mục tiêu giáo dục phổ thông: cụ thể hóa các yêu cầu về kiến thức, kỹ năng, thái độ của GDHN phù hợp với từng nhóm đối tượng HS, quán triệt vào các môn học, hoạt động giáo dục trải nghiệm. Phát triển đội ngũ tư vấn, liên kết tư vấn theo tinh thần đổi mới của chương trình giáo dục phổ thông. Đổi mới mạnh mẽ phương pháp GDHN theo hướng hiện đại, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của HS.

- Tổ chức bồi dưỡng nâng cao chuyên môn nghiệp vụ cho giáo viên theo nhu cầu nguyện vọng, điều kiện nhà trường: Tổ chức thực hiện bồi dưỡng GV nâng cao trình độ chuyên môn, chỉ đạo tổ bộ môn xây dựng chủ đề dạy học với nội dung tích hợp liên

môn theo bậc đào tạo cụ thể.

- Đánh giá khách quan hoạt động bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ cho giáo viên: Phân công hướng dẫn đội ngũ GV dạy nghề tìm kiếm, khai thác thông tin, nâng cao khả năng cập nhật, chia sẻ thông tin về nội dung bài dạy của giáo viên dạy nghề phổ thông. Bồi dưỡng cho GV phương pháp, hình thức thực hiện hướng dẫn HS thực hành, trải nghiệm theo nhu cầu và điều kiện sẵn có.

- Bồi dưỡng thường xuyên đội ngũ giáo viên chuyên trách công tác GDHN: xây dựng đội ngũ tham vấn, tư vấn nghề là chuyên viên tâm lý học đường của nhà trường giúp giải quyết bài toán về vấn đề nhân sự, tài chính. Thường xuyên cử đội ngũ cán bộ, GV tham gia bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ theo chương trình quy định của Bộ GD-ĐT. Có chính sách động viên, khích lệ để GV đầu tư cho hoạt động GDHN. Cử GV và CBQL đi tham quan, học tập các trường làm tốt công tác hướng nghiệp. Tạo điều kiện cho GV dạy môn kỹ thuật công nghiệp, kỹ thuật nông nghiệp tham gia hoạt động GDHN cho HS ngay tại trường. Vận động các nghệ nhân tham gia giảng dạy hướng nghiệp về ngành nghề truyền thống của địa phương và đất nước...

3. Kết luận

Các biện pháp quản lý được đề xuất tạo thành một hệ thống đồng bộ, mỗi biện pháp khi tiến hành sẽ giải quyết được một khía cạnh cụ thể, một nội dung nhất định trong quá trình quản lý, đồng thời các biện pháp có sự tương tác lẫn nhau. Vì vậy, nếu kết hợp một cách nhịp nhàng, đúng lúc, đúng hoàn cảnh các biện pháp với nhau thì hoạt động quản lý HĐTN-HN cho học sinh ở trường THPT Võ Trường Toản, Quận 12, TPHCM sẽ được nâng cao hiệu quả.

Bốn biện pháp quản lý nêu trên đều có cơ sở và áp dụng được vào thực tiễn công tác hoạt động tổ chức HĐTN - HN cho học sinh ở trường THPT Võ Trường Toản, Quận 12, TPHCM.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2014). *Kỷ yếu hội thảo hoạt động trải nghiệm sáng tạo của học sinh phổ thông*.

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2015). *Tài liệu tập huấn kỹ năng xây dựng và tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong trường trung học*. Nxb Đại học Sư phạm Hà Nội.

3. Bùi Ngọc Diệp. (2015). *Hình thức tổ chức các hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong nhà trường phổ thông*. Tạp chí KHGD số 113 – tháng 02/2015, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam.